ATEMPTATS

Els detalls d'una vida perillosa

La fi de Joan Carles Monteagudo

El màxim responsable de l'estructura d'ETA als Països Catalans, el català Joan Carles Monteagudo, moria en un enfrontament amb la Guàrdia Civil quan l'intentaven detenir. Finalitzava així la història d'un personatge que va començar fa deu anys.

Passaven pocs minuts de les quatre de la tarda de dimecres 30 de maig. Nombrosos efectius de la Guàrdia Civil i altres cossos de seguretat es comencen a desplegar pels voltants d'un xalet de la urbanització Can Salgot a Lliçà de Munt (Vallès Oriental). Sobre l'ambient flota encara la indignació i la ràbia per l'atemptat que el dia anterior havia destruït completament la casa-quarter de la guàrdia civil de Vic, on havien mort nou persones, la majoria familiars de la Benemèrita. Els membres de les forces de seguretat ja ténen rodejada la casa, llogada el passat més de març per Maria Pilar Ferreiro i Jordi Mas.

Són dos quarts de cinc. **Joaquim Romero**, propietari del Bar Romero, situat prop del xalet ho explica: "Es van començar a sentir trets, vaig sortir però només es veia Guàrdia Civil arreu". El comunicat del Govern Civil de Barcelona relata així els fets: "A les 16:30 hores (...) forces especials de la Guàrdia Civil, en intentar detenir els membres d'aquest grup **Joan Carles Monteagudo Povo**, **Félix Erezuma Uriarte** i **José Zubieta Zubeldía**, com que es va respondre amb armes de foc, van haver de repel.lir l'agressió. Es va produir un intercanvi de trets, com a consequència del qual resultaren ferits greus Monteagudo i Erezuma, i també dos membres del Cos de la Guàrdia Civil". Exceptuant un motorista que ha passat prop del xalet, no hi ha més testimonis coneguts del fet. Monteagudo mor poc després del tiroteig, amb dos trets a la la regió precordial (part de la superfície anterior del tòrax que cobreix el cor), i Erezuma també mor hores després mentre era traslladat de l'hospital de Granollers al Clínic de Barcelona. El tercer integrant de l'escamot, que no ha ofert resistència, ha quedat detingut, juntament amb altres quatre persones més. Tres d'elles són catalaness: **Pilar Ferreiro**, resident a Montcada i Reixach, **Jordi Mas**, resident a la mateixa població i professor de la UAB, i **Fèlix Ferrer**, tarragoní llicenciat en Filosofia i Lletres, diplomat en Psicologia, estudiant de Dret a la UNED i estudiant de Bilògiques a la UAB, on tenia per professor Jordi Mas. El quart detingut té nacionalitat irlandesa i vivia amb Jordi Mas.

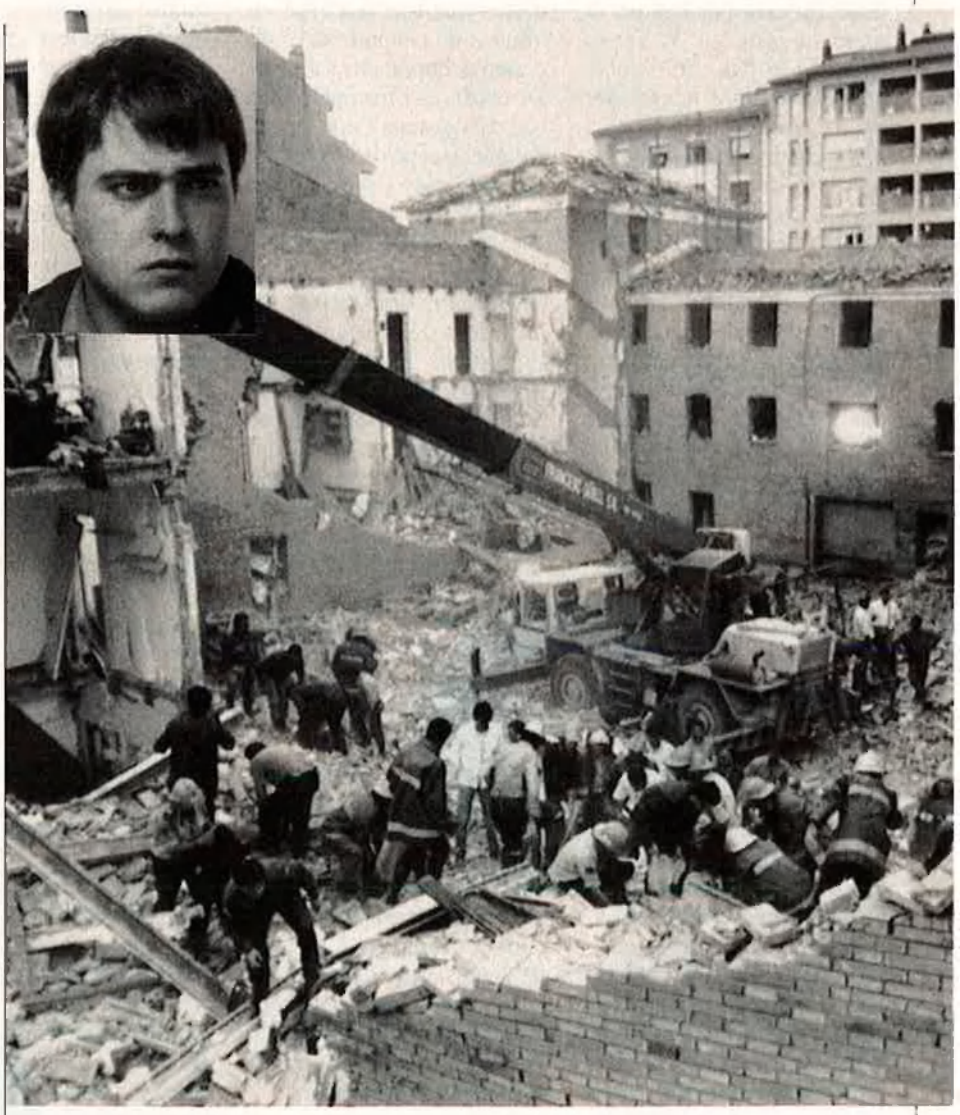

Joan Carles Monteagudo.

Simultàniament, Vic acaba de viure una jornada de commoció i indignació popular, compartida arreu del país i expressada amb la massiva assistència a la catedral de la capital d'Osona al funeral de les víctimes de l'atemptat.

Acaba el dia i el mateix escamot que el passat més de desembre atemptava con-

tra la vida de sis policies nacionals a Sabadell i que ha sacsejat aquest país diverses vegades, quedava, segons fons policials, desarticulat. **Ferran Cardenal**, Governador Civil de Barcelona, mostrava l'endemà la seva satisfacció pel resultat global de l'operació, tot i que lamentava les morts i afirmava que "sempre és més interessant policialment intentar capturar en vida qualsevol terrorista".

Així finalitzava la vida d'un home, Joan Carles Monteagudo, que sempre ha

EFE

anat acompanyada per la violència. Tal com explicava el periodista **Josep Maria Pasqual** en el número 325 d'EL TEMPS, Monteagudo va nàixer a València l'any 1960. Fill d'una família d'emigrants de la Mancha, es traslladaren ben aviat a Barcelona, on el jove cresqué. Jove més escoltador que parlador, bon aficionat al futbol i treballador d'una entitat bancària, s'inicià en la política en un local del Poble Sec de Barcelona, on va participar en la campanya per l'abstenció en el referèndum de l'Estatut de Catalunya. Poc temps després passa a col.laborar amb el Front d'Alliberament de Catalunya (FAC), organització que va dur a terme una vuitantena d'accions, contra casernes de la guàrdia civil, monuments feixistes, repetidors de TVE, etc. Duran aquest període també contacta amb les organitzacions de tendència anarquista, concretament amb l'Organització de Lluita Armada (OLLA) i amb el Movimiento Ibérico de Liberación (MIL).

A causa d'una sèrie de detencions de membres de l'òrbita anarquista barcelonina, el 1983 marxa cap a l'estat francès, on entra en contacte per primera vegada amb Terra Lliure a través de grups de refugiats de Catalunya Nord. En aquesta organització milita fins el 1985, any en què es baralla amb el màxim dirigent del grup en aquell moment, **Jaume Fernàndez Calvet**. El motiu de la discussió és la defensa que fa Monteagudo de la presència d'ETA als Països Catalans, tesi no compartida per la direcció de Terra Lliure. Emmirallat per l'organització armada basca, abandona Terra Lliure o és expulsat. Cap a l'agost de 1986 comença a relacionar-se amb comunitats de refugiats bascos, i, segons fonts policials, es considera que a partir d'aquell moment ingressa com a membre de l'estructura de suport a ETA. El moment en que aquesta col.laboració passa a ser militància estricta no es coneix, però sí que es pot dir que l'activitat de Monteagudo esdevé decisiva dins l'organigrama d'ETA a Catalunya quan la policia desarticula el primer Escamot Barcelona, responsable dels atemptats d'Hipercor i del complex petroleoquímic d'Empetrol entre altres. Els seus integrants, **Domingo Trotiño**, **José Luís Gallastegui** i **Josefa Mercedes Ernaga**, van ser detinguts en un pis de l'Eixample barceloní.

La presència de Monteagudo a casa nostra torna a ser detectada el 27 d'agost de 1990. Aquell dia una nota informativa del govern Civil de Barcelona sol.licitava la col.laboració ciutadana per localitzar "dos individus que són molt perillosos, van sempre armats i es mouen molt bé en les comarques catalanes". Es referien als ja morts Félix Erezuma i Joan Carles Monteagudo. Quatre dies abans, el 23 d'agost, els dos etarres havien estat identificats com els ocupants d'un Opel Corsa que havien robat a punta de pistola d'un cotxe patrulla de la policia municipal de Sant Cebrià de Vallalta (el Maresme) i més tard d'un Nissan. Des de llavors, la ruta de Monteagudo és coneguda pels seus atemptats que acaben a Lliçà de Munt.

Pere Martí

Les claus d'una conferència de premsa

La versió policial dels fets de Lliçà de Munt, en què van resultar morts **Joan Carles Monteagudo** i **Fèlix Erezuma**, va ser oferta als mitjans de comunicació durant una roda de premsa al Govern Civil de Barcelona. El governador civil, **Ferran Cardenal,** va començar agraint la col.laboració de ciutadans i mitjans de comunicació, i també de "tots els cossos i forces de seguretat de l'estat, i tots els altres cossos de seguretat", en clara referència als Mossos d'Esquadra. La mateixa nit dels fets de Lliçà de Munt, el president **Pujol,** després d'atribuir el mèrit de l'operació al govern central, havia destacat el paper realitzat pels Mossos d'Esquadra en les investigacions que van conduir a la localització final del comando d'ETA.

Cardenal, que va comparèixer a la conferència de premsa acompanyat d'alts responsables de la policia espanyola i la Guàrdia Civil, va confirmar que cap dels catalans detinguts té filiació política coneguda, i que la policia coneixia l'amagatall del comando des d'abans de l'atemptat de Vic. Segons Cardenal, els etarres no van poder ser detinguts abans perquè, després de l'atemptat de Sabadell (desembre, 1990) Monteagudo i Erezuma van fugir a França.

Respecte a la pel.lícula dels fets de Lliçà de Munt, en el moment de tancament d'aquesta edició, la versió oficial no aclaria si el tiroteig es va produir dins o fora del xalet, ni si els integrants del comando Barcelona van arribar a fer ús de les armes que esgrimien. Dos guàrdies civils van resultar ferits a causa, segons la versió oficial, "del trencament de vidres que es va produir durant el tiroteig". Quan un periodista va preguntar si el tiroteig s'havia produït dins o fora del xalet, el tinent coronel Faustino de la Guàrdia Civil, assegut a la dreta de Cardenal, va prendre la paraula per respondre taxativament que "això no té cap mena d'importància".

Eduard Voltas